

Večernik

Leto III. (X.), številka 258

Maribor, torek 12. novembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Oboroženi mir

PRESEDNIK ZEDINJENIH DRŽAV HOOVER O OBOROŽEVANJU IN STALNI BOJNI PRIPRAVLJENOSTI PO VSEM SVETU. — SEDANJI MIR JE OBOROŽENI MIR IN VOJNA NEVARNOST NIKAKOR NI MINILA.

NEWYORK, 12. novembra. Povodom 11. obletnice premirja je imel predsednik Hoover velik govor o mirovni politiki Amerike. Izvajal je med drugim:

Do končnega popolnega miru tako dolgo ne bo prišlo, dokler bodo države v stalni pripravljenosti. Izgledi za mir so sicer sedaj večji kakor pred pol stoletjem, gre pa le za oboroženi mir. Število oboroženih po vseh državah znaša, v številki rezerviste, 30 milijonov mož, torej 10 milijonov več kakor pred svetovno vojno. Uničevalna sredstva so vrh tega dandanes neprimerno večja kakor prej. Nikjer ni zanesljivega jamstva za ohranitev miru in nikdo ne more s sigurnostjo trditi, da ne pride do nove vojne. Vsekakor pa je treba ugotoviti, da je sistem tajne diplomacije odpravljen z javnimi pogajanjimi in predstavlja zlasti Kelloggov pakt najznačilnejši korak v tej smeri.

Hoover je dalje naglašal, da je treba napeti vse sile, da se zagotovi mir. Tako Zedinjene države kakor tudi vsako drugo imajo pravico, da ščiti svoje interese. Ravno zato je tudi nastala Kelloggova pogodba. Pomniti je treba, da obstoja med številnimi državami cela vrsta še neresenih problemov. Nikdo naj si ne prikriva, da ne bi bili možni zapletljivi med posameznimi državnimi skupinami. Zedinjene države so pripravljene, podpirati vse metode, ki streme za tem, da se rešijo vsi diplomatski spori mirnim putem. Napadalce je treba imeti pred žarometom. Sedaj gre za to, da se odstranijo vse ovire, ki onemogočajo siguren mir. Ena od teh ovir je tudi tekmovanje v oboroževanju. Toda razorožitev, je zaključil predsednik Hoover, nikakor ni mogoča, ako se odloči zanjo samo ena država.

Prezemanje uradništva po banovinah

BEOGRAD, 12. novembra. Ker so večeraji bani prevzeli svoje posle, so pričeli tudi posamezni resorni ministri z nastavljanjem posameznih referentov in oddelčnih načelnikov pri posameznih bankah upravah. Pri dravski banovini so bili trije prevzeti, trije uradniki za socialno politiko iz statusa uradnikov velikega županstva, eden od oblastne samouprave. Enake odredbe pripravlja ministrstvo za javna dela. V območju dravske banovine bodo ustanovljeni tehnični oddelki v Kranju, dalje v Celju za okraje Celje, Dravograd, Gornji grad, Šoštanj, Laško in Šmarje ter v Mariboru za okraje Maribor levi in desni breg, Ptuj, Murska Sobota in Dolnja Lendava. Tudi po ostalih ministrstvih bodo kmalu padle odločitve.

Japonska prekine odnošaje z Rusijo

LONDON, 12. novembra. V Tokiju se vrše sedaj veliki procesi proti komunistom, ki morejo imeti za posledico celo prekinjenje diplomatskih odnošajev med sovjetsko vlado in Japonsko. Ako bodo namreč razprave dognale, da so dobivali obtoženci finančno pomoč iz Rusije, potem bo japonsko zunanje ministrstvo razpravljalo o prekinjenju diplomatskih odnošajev, ker bi pomenilo tako postopanje sovjetske vlade kršitev rusko-japonske pogodbe o komunistični propagandi.

Umor policijskega ravnatelja v Trstu

TRST, 12. novembra. Ko je hotel večeraji šef policije, Scilacci, vstopiti pred policijskim poslopijem v avto, je nenadoma

skočil pred njega policijski komisar Dabriolo in oddal nanj dva strela. Zadet v oko in srce, je je policijski ravnatelj zgrudil takoj mrtev na tla. Morilec je bil takoj aretiran. Pri zaslišanju se je pokazalo, da je obstajalo med obema radi neke odredbe ostro nasprotstvo. Dabriolo, rodom iz Sicilije, se je čutil užaljenega in je iz maščevanja svojega šefa ustrelil.

Atentat na Mussolinija

LONDON, 12. novembra. Dopisnik »Daily Telegrapha« javlja iz Nice, da je bilo približno pred enim mesecem v okolice Ostije oddanih na Mussolinija več streliv iz puške, ki pa so zgrešili svoj cilj. Cenzura je preprečila vsako poročanje o neprijetnem dogodku.

Dr. Stresemannov naslednik

BERLIN, 12. novembra. Državni predsednik Hindenburg je imenoval dosedanjega gospodarskega ministra dr. Curtiusa za nemškega zunanjega ministra, za gospodarskega ministra pa je bil imenovan poslanec državnega zbora dr. Molde-nauer.

Vseučilišče zgorelo

NEWYORK, 12. novembra. V Quito v republiki Ekvador je požar popolnoma vpepelil glavno vseučiliško poslopje. Gasilci, ki so skušali rešiti arhive, so našli smrt v ognju.

Izreden jubilej zdravnika

LINC, 12. novembra. Gornja Avstrija praznuje jubilej, ki je nedvomno brez primere. Primarij bolnišnice usmiljenih sester v Lincu je izvršil namreč dosedaj že 4.000 operacij na golši. Listi zatrjujejo, da je postavil dotični zdravnik s tem vsekakor rekord, kajti še nikdo pred njim ni nikdar izvršil toliko operacij na golši kakor on.

Spominjalte se CMD

Religiozni kult v Indiji

Modernemu človeku je nemogoče razumeti religioznost Indijcev, ki so v vsem bistvu prežeti z verskimi čustvi, katerih vpliv se odraža v indijskem stavbarstvu, v nošah, v filozofiji in dejanjih. Indija in njeno prebivalstvo je ravno iz verskih razlogov za Evropejca pravljica dežela, polna originalnosti, kontrastov in pestrosti.

Od udomačenih religij se po značilnosti bistev in obredov najbolj odlikujeta religiji Parsov in Hindov. Parsi štejejo v celoti le 100 tisoč vernikov, dočim pripadata Hindom dve tretjini prebivalstva.

Parsi so v etičnem in socialnem oziru na prvi stopnji. Pred davnimi stoletji so jih pregnali iz Perzije in so se naselili na zapadnih obalah polotoka. Pripadajo najpremožnejšim slojem in so najbogatejši trgovci v Indiji sploh. Njihove kreposti so: čistost in poštenost v mislih, besedah, dejanjih in v trgovini. Strah božji je početak in konec njihove modrosti. Njihov simbol čistosti pa sta ogenj in svetloba. V svojih templjih in domovih žgo neprestano ogenj, ki ne sme nikdar pogasniti. V marsičem so sorodni židom, vendar smejo uživati svinjsko meso. Etično smatrajo človeka za bitje, ki živi tudi po smrti v svojih dobrih delih.

Osnovna misel njihove religije je prepričanje, da je vse, kar je mrtvo, nečisto, radi česar ne sme priti v dotiko z zemljo in ognjem, ker je oboje najčistejše, kar sploh premore naš svet. Radi tega prepričanja polagajo trupla svojih pokojnikov na nalašč v to svrhu zgrajenih stolpih, kjer jih razkljujejo roparske ptice. Roparske ptice so se tako navadile na parsovske gostije, da jastrebi v kratkih dveh urah razkosajo trupla pokojnih vernikov, sonce in dež pa poskrbita, da preostanki kosti čim preje strohne. V krajih, kjer ni mnogo Parsov, odlagajo mrlične na osamljenih krajih.

Za naše pojme je tudi strašen in nerazumljiv postopek z mrlič pri Hindih. Pet ur po smrti polože truplo na mrtvaški oder, ki je pokrit s slamo in zeleno travo. Sorodniki se zbero v belih oblačilih v posebni dvorani, truplo pa polivajo z oljem, nakar se grmada zažge. Seziganje traja dve uri. Ako umre oče, mu najstarejši sin razkolje lobanjo, da se duša lahko loči od telesa. Po pokopu odidejo vsi moški k brivcu, kjer si obrljejo glave in operejo oblačila. Nato prične velike svečanosti. Za Hinde smrt ne pomeni konec življenja, oziroma popolno ločitev od tega sveta, temveč prehod v novo življenje na tem svetu, kjer se nudi pokojniku prilika, da se približa bogu.

V njihovih templjih se ne odraža samo religija, temveč tudi njihova kultura, smisel za lepoto oblik in vzvišenost izražanja. Značilna je njihova domišljija, ki ne pozna meja. Njihovi templji spadajo brez dvoma med najslavnejše arhitektonske stavbe.

Vztrajnost.

»Pred petindvajsetimi leti mi je posilvel prvi las.«
»Mar se tako točno spominjate?«
»Saj slavim vendar danes srebrno voko!«

Globoke in pomembne izjave

sta včeraj, na zgodovinski dan, ko so pričele v vsej državi poslovati banke uprave, podala v nagovorih na zbrano uradništvu ban in podban dravske banovine, gg. inž. Dušan Serbec in dr. Otmar Pirkmajer. Njune izjave pomenijo program. Predvsem je važna izjava bana, da »se bo pri izvrševanju poslov držal strogo zakona in absolutne nepristranosti« in da morajo biti glavne lastnosti uradništva banske uprave »ekspeditivnost, točnost in korektnost« ter »vse rešitve nepristranske, brez ozira na levo in desno, strogo po zakonu.«

Druga pomembna izjava bana je povdarek, da treba pri rešitvah »čim najekstenzivnejše razlagati mrtvo črko zakona če je v prid ljudstvu, ne pa neusmiljeno uporabljati strogi paragraf, če se s tem dela ljudstvu po nepotrebnem težkoče in škodo.«

Oboje, povdarek stroge nepristranosti in pa globokega razumevanja ljudskih potreb pri aplikaciji zakonskih določb, zveni zelo simpatično in bo brez dvoma služilo v pomirjenje vsem nam, ki pričakujemo baš to dvoje od banske uprave, ki pričakujemo, da bo konec partizanstvu, ki se je v naših oblastnih samoupravah — to vkljub jezi v »Slovincu« ponovno trdino! — gojilo še do zadnjih trenutkov. Ako bodo dejanja potrjevala nastopne besede gospoda bana, se bomo mogli z novim položajem sprijazniti čim najhitreje tudi mi v bivši mariborski oblasti, ki pričakujemo polnega razumevanja in uvaževanja naših interesov in naših potreb ob severni meji in ki želimo v polnem obsegu sodelovati na ustvarjanju kulturnih in ekonomskih dobrin. Potem se bo tudi povrnilo in utrdilo zaupanje vsega naroda v javno upravo.

Drugo prav tako pomembno izjavo je podal pomočnik bana g. dr. Pirkmajer, ki je na eni strani podčrtal, da banska uprava ne sme sloneti samo na mrtvi črki zakonov, ampak mora biti živ organizem, ki vrši veliko kulturno in ekonomsko mislijo med narodom. Že zakon o notranji upravi sami je krepko podčrtal ta temeljna načela moderne uprave, koje delovanje mora biti »usmerjeno tako, da služi razvoju in prosperu duhovne in materialne kulture v državi.« V vsak srez in vsako občino je treba presaditi to vodilno misel, da »mora postati obča kultura naroda in zemlje alfa in omega upravnega delovanja«. V smislu te ideje »treba vzgojiti vse one, katerim poverjajo zakoni izvrševanje upravnih funkcij«. V tem cilju se mora javna uprava »prilagoditi kar najbolj faktičnemu življenju naroda in njegovim prilikam.« »Življenje naroda je kompliciran mehanizem, katerega dirigira nebroj komponent, ki so vse med seboj v zvezi in vodijo mogočno kolesje, katero funkcionira kot celina.« ter zahteva upoštevanje te celine. Prepričani smo, da bo uprava dravske banovine, ki ima na čelu dva moža s tako globokim in jovanjem nalog mo-darpe javne uprave, na višku svoje nalo-

Naša Adrija in tujski promet

VKLJUB NEPRIJATELJSKI PROPAGANDI VELIK NAPREDEK.

Harald E. Roos je objavil v reviji »Europäische Gespräche« v zadnji številki članek o medsebojnih odnosih Jugoslavije in Italije ob Adriji ter o bodočnosti Jugoslavije na njeni morski obali. Slika lep razvoj jugoslovenskih pokrajin ob morju in pravi: »Danes, 10 let po novi ureditvi Vzhodne Evrope, se lahko jasno konstatira razvoj. Vkljub notranje-politični krizi je jugoslovenska državna misel tako pridobila na sili, da o morebitnem razcepju ne more biti več govora. Zunanje-politično se staplja jugoslovenski narod v enotni blok z enotno voljo. Posledice mirovnih pogodb so postale za mesti Trst in Reko, ki sta pod avstro-ogrsko vladavino rapidno rasli, katastrofalne. Posebno Reka je popolnoma mrtva, dočim je njeno predmestje Sušak kot jugoslovenska luka dobilo veliko veljavo. Gospodarsko težišče Dalmacije se je za enkrat pomaknilo v Split, pokret, ki še ni zaključen in sega še dalje na jug. Življenski pogoji Dalmacije so torej čim najugodnejši. Nov in trajnejši razvoj nego v časih Rima in Benetk je mogoč, ako bo izravnanje političnih nasprotij vodilo v Jugoslaviji do mirnega in smotrenega dela.«

V zvezi s to sodbo odličnega inozemskega publicista bo vsekakor zanimivo, pogledati statistiko razvoja tujkega prometa ob naši Adriji, ki je nedvomno v zvezi s konsolidiranimi notranjimi prilikami, katere omenja navedeni pisec, dočim je na drugi strani razvoj naših pokrajin ob Adriji recipročno navezan na tujski promet. Številke letošnje sezone so razveseljive, naš tujski promet ob vsej dranski obali stalno narašča v kljub silni konkurenci italijanske in francoske riviere in v kljub naravnost umazano-ogabni

kompanji, katero je uprizorilo zopet letos italijansko časopisje proti obiskovanju naše riviere.

Glasom dozda zbranih statističnih podatkov je bilo samo na Gornjem Jadranu, torej v krajih od Sušaka naprej pa do Omišlja in Vrhnika (Bakar, Kraljevica, Crikvenica, Selce, Novi, Senj, Baška, Rab, Aleksandrovo, Krk, Malinska, Omišalj, letos do konca septembra 47.392 tujcev, ki so preživeli tam skupno 577.734 dni, napram 42.906 tujcem v cellem minolem letu. Število tujcev je bilo torej letos v tem delu naše Adrije že koncem septembra za 4 in pol tisoč večje nego lani v vsem letu. Relativno največ (20.953) je bilo Jugoslovenov, na drugem mestu so Avstrijci (9379), na tretjem Nemci (7257), na četrtem Čehoslovaki (6212) itd. Obisk Avstrijev, Čehov in Nemcev je napram lani narasel, istako obisk Poljakov (od 242 na 747) in Rumunov (245 : 354); le Madžari so prišli v manjšem številu, kar je posledica italijansko-madžarskega prijateljstva odnosno italijanske propagande proti nam. Kakor že omenjeno, se nanaša ta statistika za letos samo na čas do konca septembra, tako da pričakujejo še do konca leta izpopolnitve navedenega števila tujcev na Gornjem Jadranu na 50.000. Za Dalmacijo in za tujski promet ob njeni obali statistika dozda žal še ni izšla, ne dvomimo pa, da je tudi tam zaznamovati napredek.

O padanju tujkega prometa ob naši Adriji torej ni govora. Smoteno delo v tujkoprometni propagandi in zlasti ustvarjanje stvarnih pogojev za pritegnitev tujcev nam bota odprla pot za novi val tujkega prometa v l. 1930.

Mariborski in dnevni drobiž

Za šolo

Na šolskem polju vlada že dalj časa občea zmeda. Imenovanja učiteljev na izpraznjena mesta so izostala, ponk pa se je kljub temu moral pričeti. Seveda pa se redno ne more vršiti, če so razredi brez učnih moči. Upravitelji so pomagajo zato na ta način, da združijo po dva razreda, kar je pa mogoče le tedaj, če ni s tem prekoračeno gotovo število učencev. Drugače pa se uvede menjajoči pouk, to je: otroci prizadetega razreda pridejo le vsak drugi dan v šolo.

Občinstvu je znano, da primanjkuje na vseh mariborskih šolah učiteljev, a na III. deški osnovni šoli na Ruški cesti je pomankanje največje. Zato smo se čudili, ko smo čitali razglase o zadnjih imenovanjih, ker dobi skoro vsaka šola vsaj po eno učno moč, le osnovno šolo na Ruški cesti so prezrli. Na tej šoli vlada že nenavadna zmešnjava. Šola je bila vsled velikega navala učencev razširjena za 3 razrede, učiteljev pa od nikoder ni. Vsled teh razlogov je uveden v štirih razredih menjajoči, tridnevni pouk, v dveh elementarnih razredih pa je natrpanih 120 učencev, ki še vedno čakajo na uresničenje razširjenja šole. Kljub tem dejstvom pa je znano, da je bila tej šoli pridružena učiteljica pred kratkim premeščena iz službene potrebe na drugo šolo.

Kdo naj pri takih neurejenih razmerah odgovarja za uspeh? Učiteljstvo, ki izvršuje dvojno delo, gotovo ne! Starši pa si upravičeno žele napredka svojih otrok. Zato ni več čudno, da se pritožujejo ustmeno in pismeno. Sedanji položaj je vsekakor nevzdržen. Odpomoč je nujno potrebna in sicer: čimpreje tem bolje!

Za zgradbo žične železnice na Pohorje.

Sinoči se je vršil v mestni posvetovalnici sestanek interesentov za zgraditev vzpenjače na Pohorje, ki bi naj služila povzdigi tujkega prometa. Sestanka se je udeležilo dvajset oseb, ki so v izvajanih brez izjeme utemeljevale potrebo in nujnost čim skorajšnje izvedbe velikopoteznega projekta, pri katerem bo udeležena tudi mestna občina mariborska. Po uvodnih besedah župana g. dr. Juvana so govorili še veletrgovec g. Vilko Weigl, predsednik SPD sodni svetnik dr. Senjor, in drugi, nakar je bil izvoljen začasni odbor: dr. Alojzij Juvan, Vilko

Lebedev

(Solopecvec)

Weigl, dr. Andrej Veble, Andrej Oset, učitelj Ivan Peitler, posestnik Turk, dr. Birgmayer ml. in Ludovik Pucelj, ki bo poskrbel, da se zbero že subskribirani deleži in naloži denar. Zbiranje deležev se bo intenzivno nadaljevalo; doslej je zbranih 1.200.000 Din, stroški vzpenjače pa so predvideni na 3 in pol milijone Din. Baje bo tudi SPD prispevalo večji znesek.

Ko bo gradba zasigurana, se bo družba protokolirala in denar, ki bo naložen v Mestni hranilnici, investiral. Kedaj bo družba z zgradbo pričela in kje bo nabavila material, se včeraj še ni moglo doznaniti.

Komunistični letaki na mariborski periferiji.

V noči od nedelje na ponedeljek so neznan komunistični agitatorji raztresli na Teznu manjše množine opalografiranih komunističnih letakov, v minuli noči pa so obiskali Novo Vas. Oblasti so preiskavo obnovile.

V spomin mučenika Gortana.

Na svatbi g. Hinka Korena, Meljski hrib, se je nabralo Din 200 za Jugoslovensko Matice mesto venca na grob mučenika Vladimira Gortana. — Znesek naj se dvigne v upravi »Večernika«.

Preveč je martinolov

snoči dobrovoljček Tine. Močni »martinščak« ga je tako objel, da je v hladni Martinovi noči legel kar v mokro travo kraj Kralja Petra ceste ter kmalu zaspal. Godovnjaka, ki je zgrešil pot proti domu, je zbudil končno neki šofer. Tine hvale sedaj boga, šoferja in njegovega patrona sv. Martina, da se je vse tako srečno izteklo.

Za jesen in zimo KARO čevlji. VI.

Elektrifikacija Šaleške in Mislinjske doline.

Po zgraditvi in dovršitvi elektrarne v Velenju, ki je naša največja in najmodernejša kalorična centrala, je sedaj v teku velika akcija za dalekosežno elektrifikacijo Šaleške in Mislinjske doline ter okoliških vasi in krajev. V mnogih krajih so se že osnovala tozadevne zadruge, v drugih se pa še snujejo. Po dosedanjih načrtih se bodo napeljali iz nove elektrarne trije glavni vodi, in sicer eden proti severu do Slovenjgradca in eventualno še dalje, drugi preko Šoštanja in Šmartna na Paki v Savinjsko dolino in tretji preko Dobrne v Vojnik. Novo električno energijo bodo uporabljali pa tudi mnogi industrijski obrati, v prvi vrsti žage, katerih je v tamkajšnji okolici, osebno pa v Mislinjski in Šaleški dolini zelo veliko. Na novi vod se pa bodo končno priključile tudi nekatere že obstoječe manjše elektrarne, ki so v rokah zasebnikov. Glavna priključitvena dela se bodo izvršila že spomladi.

Pojavili so se včeraj

na mariborskih ulicah prvi plakati za koncert slovitnega orkestra graške opere ter vzbudili vseobčo pozornost. Koncert bo pravi dogodek dneva, saj je mojsterska roka dirigenta Kabaste zaslovela širrom Evrope. Obenem s plakati je tudi počelo živahno povpraševanje po vstopnicah in bo dvorana v par dneh gotovo razprodana. Priporočamo takojšnjo nabavo vstopnic v običajnih predprodajah.

Zadele srečke.

Sledeče pri upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru kupljene srečke so zadele: Din 500 št. 7602, 7621, 84.601, 84.643, 109.716, 115.614, 115.615 in 123.825.

Signalne svetiljke

so nekaterim tatovom in zlikovcem najbolj na poti. Pred dnevi ste z dveh križišč izginili dve lampi, v minuli noči pa so ponovno ukradli tako varnostno svetiljko na križišču Vrbanca in Koserjeve ulice. Tatovi bodo občutno kaznovani, ako jih oblasti izsledijo, ker bodo sojeni radi tatvine in radi ogrožanja osebne varnosti.

Nezgoda dečka.

Hoteč se izogniti nekemu vozilu, si je na Koroški cesti 12 letni Cvetko Vogrin pri padcu poškodoval levo oko. Po prvi pomoči na rešilni postaji je bil oddan v domačo nego.

Policijska kronika.

Od ponedeljka na torek so bile aretirane štiri osebe: radi suma tatvine, radi

Ruski zbor

(Balalajke)

razgrajanja, radi suma komunistične propagande in radi vlačugarstva. Radi manjših prestopkov je bilo vloženih 17 prijav.

Mala Nedelja.

Narodno kulturno društvo vprizori v nedeljo, 17. nov. ob pol 4. pop. v Društvenem domu ljudsko igro »Mlinar in njegova hči«. Po igri prosta zabava z godbo in plesom. K obilni udeležbi vabi vse odbor. — 1908

Največja senzacija Grajskega kina. G. Lebedev gostuje po kino-predstavi v Veliki kavarni. — 2905

Razgovor med tremi zdravniki.

Amerikanec, Francoz in Nemec, vsi trije znani zdravniki, so se pogovarjali v vlaku o amputaciji in operaciji. Vsi trije so bili v svetovni vojni.

Francoz: »Odrezali smo nekemu vojaku na bojišču nogo. Sedaj ima umetno nogo, ki sem jih izumil jaz in je za Nemcem in dr. Peltzerjem najboljši tekač.«

Amerikanec: »Odrezal sem vojaku oko roki. Sedaj ima umetni roki, moj izum in je za Dempseyjem in Tunneyjem najboljši boksar.«

Nemec: »Nekemu našemu vojaku granata odtrgala glavo. Prišel sem mi umetno, moj izum, in sedaj... sedi mož v državnem zboru.«

Grajski kino

v sredo 13. nov.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 12. novembra ob 20. uri »Piskrovez« ab. A. Kuponi.

Sreda, 13. novembra. Zaprto.

Četrtek, 14. novembra ob 20. uri »Morala gospe Dulske« ab. C. Kuponi.

Petek, 15. novembra ob 20. uri »Proslava 75letnice lavantinske školije«.

Sobota, 16. novembra ob 20. uri »Amerikanski koncert Pavle Lovšetove«.

Celjsko gledališče.

Sreda, 13. novembra ob 20. uri »Morala gospe Dulske«. Gostovanje Mariborčanov.

Ptujsko gledališče.

Petek, 15. novembra ob 20. uri »Piskrovez«. Gostovanje Mariborčanov.

Amerikanski koncert operne pevke g. Pavle Lovšetove v marib. gledališču. V soboto, 16. t. m. nastopi odlična operna sopranistinja g. Pavla Lovšetova v mariborskem gledališču, kjer bo priredila koncert s sporedom, ki ga je izvajala na svoj lanski koncertni turneji po Ameriki. Pri klavirju g. prof. Mirk.

Rentniki in njihove družine.

ki so si pridobili pravico do nezgodne rente v Nemčiji, a se jim ista ne nakazuje bodisi radi tega, ker bivajo na našem državnem teritoriju ali iz kakega drugega vzroka, naj nemudoma prijavijo svojo zahtevo pismeno ali ustno s potrebnimi dokumenti vred pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani ali pri njegovih ekspoziturah (v Mariboru pri ekspozituri na Slomškovem trgu).

Automobilski klub kraljevine Jugoslavije, sekcija Maribor, opozarja s tem svoje članstvo na člen 30 ministrske naredbe, ki se glasi: Vsa motorna vozila (avtomobili) in njih priklopni sedeži morajo imeti gumena platišča. Drugačna platišča so prepovedana. Motorna vozila in priklopni sedeži s polnimi gumenimi platišči smejo voziti na javnih cestah do konca leta 1930, od dne 1. januarja 1931 pa smejo biti v prometu samo motorna vozila in

priklopni sedeži z elastičnimi in napihnjenimi gumami. —

Zbirka svetovnih grbov.

Francoški heraldični zavod nam sporoča, da izda v kratkem oficijelno zbirko vseh svetovnih grbov, v kateri bodo

Razkolnikov

(Zločin in kazen)

brezplačno objavljeni vsi grbi plemiških rodbin. Da bo publikacija čim popolnejša, prosí institut vse, ki bi hoteli imeti v publikaciji svoj grb, da pošljejo točen in obširen opis istega na naslov: »Institut Heraldique de France« 27 Quai de Bourbon, Pariz ter razločno označijo svoje ime in naslov. Pošljejo naj zavodu tudi kratko genealogijo z navedbo dežele ali predela svojega porekla. —

Nakazila na Holandsko in v Švedsko potom pošne hranilnice.

Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla poleg nakazil v virmanu tudi izplačila v gotovini potem čekovnega zavoda v Stokholmu in čekovnega in virmanskega zavoda v Haagu. S posredovanjem teh in že poprej vpeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršuje poštna hranilnica nakazila v države vsega sveta. Podrobna pojasnila daje poštna hranilnica in nje podružnice. —

Ukinitev okrožnih rudarskih uradov v Ljubljani in Celju.

Z zakonom o bankni upravi z dne 7. novembra 1929 sta z 11. novembrom 1929 ukinjena oba okrožna rudarska urada v Ljubljani in Celju. Vsi njuni dosedanjí uradni posli so prešli z 11. novembrom 1929 v pristojnost rudarskega glavarstva v Ljubljani, ki ima svoje uradne prostore na Turjaškem trgu št. 1. Na to se opozarjajo vse stranke, ki imajo opravka z rudarskim uradom, da naslovljajo nadalje vse svoje vloge na rudarsko glavarstvo v Ljubljani, kojega uradni okoliš je ostal nespremenjen. Rudarsko glavarstvo vrši kot oblastvo prve stopnje vse posle, ki so spadali do sedaj v pristojnost rudarskega glavarstva in okrožnih rudarskih uradov. —

Akcijski odbor »Večera koroške pesmi« sklicujem na sestanek, ki se bo vršil v sredo 13. t. m. ob 20. v Narodnem domu. — Tajnik.

Tragedija jadernice „Grosvenor“

STRAŠNA USODA LADIJE, KI SE JE POTOPILA PRED 150 LETI. — ZAMORCI MOŠKE POBILI, ŽENSKO PA UGRABILI.

L. 1782 je odplula angleška jadrnica »Grosvenor« iz Indije proti Angliji. Ladjica je peljala s seboj zlato v gotovini in razno dragoceno blago iz Indije. Število potnikov je znašalo 135, ki so vsi pripadali boljšim angleškim krogom. Jadrnica je brez težkoč preplula Indijski ocean, ob važnem delu Afrike pa se je nenadoma dvignil strašen vihar. Ladjica je skušala najti zavetišče v nekem zalivu v bližini obale, vendar pa jo je vihar s tako silo treščil ob skale, da se je popolnoma razbila. Še predno pa se je potopila, se je potnikom posrečilo da so se rešili na kopno. Živila pa so prav kmalu pošla. Lačne in napol gole ponesrečence so neprestano napadala sosedska zamorska plemena Zamorski vojniki so pobrali rešenim še to, kar so imeli in odvedli nekaj žensk s seboj. Tri dni so se ponesrečenci upirali, končno pa se jim je le posrečilo napade odbiti in odvedene ženske zopet osvoboditi in rešiti.

Nato so sklenili, prodirati v dveh kolonah proti severu, da bi čimprej dospeli do naselbin belokorčev. Prva skupina je obstojala iz 10 žensk in več moških druga pa iz samih moških ki so upali, da pridejo brez žensk prei do cilja. Ta skupina je morala priti do strašno trpljenje in je morala le polagoma napreči. Po desetdnevnem silno napornem potovanju je dospela končno do neke nizozemske naselbine ob Rtiču dobre nade. Nizozemci so se zavzeli za ponesrečence in so pripravili tudi rešilno ekspedico za rešitev druge kolone. Ta ekspedico pa je odkrila le še ostanke druge kolone, par mož in nekaj slug iz Indije. Deset žensk je izginilo brez sledu. Oni, ki so še ostali pri življenju, so prinove dovali, da so zamorci pod vodstvom svojih poglavarjev izvršili močen napad nanje, ubili vse ženske, moške pa takoj pobili.

Velika tragedija je dolgo razburjala ves civilizirani svet. Sorodniki umorjenih in ugrabljenih so storili vse, da bi našli vsaj še one, ki so ostali pri

življenju. L. 1790 je odposlala nizozemska vlada celo večjo ekspedico z nalogo, da poišče ugrabljene ženske, a brez uspeha. Minila so leta, ne da bi se tragedija »Grosvenorja« pozabila. L. 1795 se je ameriška ladjica »Hercules« razbila ravno na istih pečinalih, kakor poprej angleška jadrnica. Kapitan ladje je uporabil priliko, da bi od domačinov zvedel kaj natančneje o usodi ponesrečencev jadernice »Grosvenor«. Slišal je, da so bili vsi beli moški brez usmiljenja usmrčeni, ženske pa ugrabljene. Prav kmalu je zvedel, da je poglavar nekega plemena ugrabil dve ženski. Ena od obeh je kmalu nato umrla, druga pa je imela s poglavarjem več otrok. Več pa ni bilo mogoče zvedeti.

Tragedija »Grosvenorja« je bila potem končno pozabljena, dokler je začel sedaj danski raziskovalec Pederson znova raziskovati. Pederson se je pravkar vrnil iz jugozadne Afrike in je mnenja, da se mu je posrečilo rešiti zamorci belih zamorcev, ki žive tamkaj. Preiskal je plemena, med katerimi žive »beli zamorci« in smatra te za potomce posadke ladje »Grosvenor«, ki jo je l. 1782 vihar razbil. Pederson je tudi govorec z belimi zamorci. Ti imajo gladke lase in kožno polt, ki se le malo razlikuje od južneevropskih narodov. Po Pedersonovem mnenju, so ti beli zamorci potomci onih belih žensk, ki so jih tedaj zamorci ugrabili in imeli potem z njimi otroke. Mešanokrvni otroci so se potem poročili med seboj in tako precej dobro ohranili svoje čisto plemo. Danski raziskovalec je napravil tudi celo vrsto fotografskih posnetkov, ki pričajo da so beli zamorci res prav vitkega stasa in evropskega izgleda. Vendar pa ti zamorci prav nič ne vedo o svojih prednikih, ki jih je tako strašna usoda zanesla v najbolj divje kraje Afrike. Le v njihovih očeh je še opaziti izraz žalosti in obupa, s katerim so sprejele njihove pramatere nase svojo strašno usodo.

Tragedija »Grosvenorja« je bila potem končno pozabljena, dokler je začel sedaj danski raziskovalec Pederson znova raziskovati. Pederson se je pravkar vrnil iz jugozadne Afrike in je mnenja, da se mu je posrečilo rešiti zamorci belih zamorcev, ki žive tamkaj. Preiskal je plemena, med katerimi žive »beli zamorci« in smatra te za potomce posadke ladje »Grosvenor«, ki jo je l. 1782 vihar razbil. Pederson je tudi govorec z belimi zamorci. Ti imajo gladke lase in kožno polt, ki se le malo razlikuje od južneevropskih narodov. Po Pedersonovem mnenju, so ti beli zamorci potomci onih belih žensk, ki so jih tedaj zamorci ugrabili in imeli potem z njimi otroke. Mešanokrvni otroci so se potem poročili med seboj in tako precej dobro ohranili svoje čisto plemo. Danski raziskovalec je napravil tudi celo vrsto fotografskih posnetkov, ki pričajo da so beli zamorci res prav vitkega stasa in evropskega izgleda. Vendar pa ti zamorci prav nič ne vedo o svojih prednikih, ki jih je tako strašna usoda zanesla v najbolj divje kraje Afrike. Le v njihovih očeh je še opaziti izraz žalosti in obupa, s katerim so sprejele njihove pramatere nase svojo strašno usodo.

prečital, nato pa pripomnil. »Meni je vse razumljivo.«

Galgotzy je bil tudi smrten sovražnik žensk. Še kot korni komandant in poveljujoči general je bil samec in ni trpel okrog sebe nobenih poročenih ljudi! Toda tudi on ni ušel tej usodi in je pristal končno že kot priletel človek v zakonskem pristanišču. Bil je dolga leta prijatelj hamburškega gledališkega ravnatelja Mauricea. Ko ga je ta nekoč vprašal, zakaj se vendar ne poroči, je Galgotzy odgovoril: »Nemogoče, ker je edina ženska ki bi jo poročil — Vaša žena!« Ko je postala gospa Maurice vdova, se je Galgotzy, ki je postal med tem že feldcajgmojster, res poročil z njo. Zakon je bil zelo srečen.

Žagovina namesto dinamita

Na carinskem uradu v Rigi so našli pred kratkim zaboj z dinamitnimi patronami. Zaboj, ki je tehtal 19 kg, je odposlala v Rigo neka sovjetska ladjedelnica. Vsled napisa »Garantirano pristi dinamit«, so uradniki odnesli zaboj v klet in ga tamkaj z največjo previdnostjo odprli. Na svoje nemalo presenečenje pa so našli v njem namesto dinamita čisto navadno žagovino. Oblasti so odredile obširno preiskavo, ker so mnenja, da je bil zaboj, v katerem so bile prave dinamitne patroni, ukraden.

Pozabljeni mežnar.

»No, mežnar, zakaj pa si tako strašno potrt?« je vprašal župnik. »Gospod župnik, pripetilo se mi je nekaj, kar še sedaj ne morem pozabiti. Zjutraj ob 5. sem namerič pozabil zvoniti.« »No,« je odgovoril župnik; »samo da ni nihče slišal, potem že ne bo nič hudega!«

Sport

Tek Osvobojenja — za pokal Toneta Vahtarja

Dne 1. decembra ob 11. dop. priredi ISSK Maribor v drugič tek skozi mesto Maribor na 2300 m dolgi progi za pokal, ki je posvečen spominu narodnega borca Toneta Vahtarja. Ker je tek propagandnega značaja, imajo pravico starta razen verificiranih atletov tudi dijaki, vojaki in ostali sportniki! Da bo pa udeležba čim častnejša, se je odločil prireditelj obdarovati še 5 nadaljnjih tekmovalcev z ličnimi spominskimi darili! Vsa darila bodo še pravočasno razstavljena. Proga: dolga 2300 m. Start: Državno moško učiteljske - Koroševa ul. - Maistrova - Kolodvorska - Aleksandrova - Slovenska - Gosposka - cilj Glavni trg! Vsak pešini tekmovalci mora preteči celo progo! Pokal preide v trajno last tekača po trikratni zaporedni zmagi ali ako si ga pribori trikrat v presledkih! Ostala darila pa preidejo takoj v trajno last tekmovalcev! Tekmuje se po pravilih JLS. — Tekočim tujih narodnosti udeležba ni dovoljena! Prireditelj bo izvedel ISSK Maribor pod pokroviteljstvom komandanta mesta! Tekmovalci se pred startom vpišejo v zlato spominsko knjigo, ki jo hrani ISSK Maribor. Prijave sprejema pismeno ali ustmeno do 30. novembra popoldne »Danilo«, Gosposka ul. 37. (v trgovini). Srednješolski zavodi naj pošljejo skupno prijavo svojih tekačev potom poblaščenca! ISSK Maribor.

Izjava LNP-a

Glede članka, ki je izšel v 243. številki »Večernika« dne 24. oktobra 1929 v rubriki »Sport« pod naslovom »LNP in obglavljenje Maribora« izjavlja LNP sledeče:

Kazen, ki jo je izrekel LNP proti ISSK Mariboru — dvomesečna zabrana igranja. — je sledila vsled prestopka ISSK Maribora, ker je nastopil v tekmi proti SK Svobodi z zanj neverificiranim igralcem Bertonecljem Stankom. S tem se je klub pregrešil proti § 1. opč. pravilnika JNS-a, ki se dobesedno glasi: »Klub koji na bilo kakovoj utakmici nastupi sa neverificiranim igračem, odnosno prijavi li koji klub igrača pod krivim ili tuđim imenom, kažnjava se zabranom igre od 2—8 mesece.«

Izgovor, da je bila tekma, v kateri je igral Bertoneclj Stanko, trening tekma, ne drži, ker se je 1.) pobirala vstopnina, 2.) delegiralo saveznega sodnika g. Ermenca, ki je o tekmi podal predpisano poročilo in 3.) je LNP kaznoval SK Svobodo, ker ni baš k tej tekmi nastopila ob določenem času.

LNP je uporabil najmanjšo v pravih predvideno mero kazni — dva meseca, — ker vendar ne sme sam kršiti pravil. Da je bil izrek kazni v smislu pravil, dokazuje dejstvo, da je JNS v Zagrebu že zavrnil protest ISSK Maribora proti navedeni kazni.

LNP mora postopati proti vsem klubom v enaki meri in pa po dejanskem stanju. Pravila veljajo za vse klube brez izjeme, in bi se morali po njih ravnati zlasti vodilni klubi bodisi ljubljanski ali pa mariborski, da tudi v tem oziru prednjačijo drugim klubom in s tem utrjujejo prostovoljno sportsko disciplino. Če se pa kak klub pregreši proti pravilom, ni kriv LNP in je njegova sveta dolžnost, da se v svrhu očuvanja discipline strogo ravna po pravih tudi pri odmeri kazni.

Gradec: Maribor.

Maribor MO se pogaja z graško zvezo za medmestno tekmo, ki bi se naj vršila prihodnje nedelje v Mariboru. Pogajanja so v toliko napredovala, da lahko smatramo prireditve za perfektuirano.

Dijaki - tekači!

Naslednji tekači srednješolci se uljudno pozivajo, da se zglase v sredo dne 13. t. m. do 18. v trgovini Vahtar, Gosposka 37: Lah, Gržina, Konič, Korošec, Stropnik, Macun, Straus Perin, Götz.

Spominske jubilejne revije ISSK Maribor.

Ob desetletnici je ISSK Maribor izdal bogato ilustrirano revijo o razvoju mariborskega sporta od prvih začetkov pa do danes. Revija je vsebinsko kakor tudi tehnično najpopolnejše sportno delo, kar

jih je doslej izšlo pri nas na sprotne polju. Ker zaloga še ni izčrpana, je izdajatelj sklenil, da preostale izvode razpeča po Din 5.—, da si jo lahko nabavi sleherni sportnik. Revija se dobi v trgovini »Sport-Roglič«.

SK Železničar.

Jutri, v sredo ob 18. se vrši v gostilni pri Lauferju sestanek vseh smučarjev radi ustanovitve smučarskega odseka.

Pripovedi o slavnih možeh

Slavni dunajski kirurg dr. Billroth je bil navdušen prijatelj glasbe. Bil je sam čelist. Nekoč je igral skupno s svojim prijateljem Bramsom neko sonato. Komaj sta bila gotova, ko je Billroth vzkliknil: »Igrali ste tako vneto in tako močno, da sem komaj slišal svoj instrument.« Komponist Brahms je priklinal in odgovoril: »Bodite veseli, gospod Billroth!«

Pred leti umrli znani dirigent Artur Nikisch je bil v Petrogradu izredno priljubljen. Kadar je on prišel, je bilo vse pokonci. Kritiki so mu peli slavo kakor nikomur. Eden od njih je napisal dolg esej, ki je izšel v več listih, v katerem je naglašal fascinirajoči način dirigiranja tega mojstra.

Pri prihodnjem koncertu je slišal Nikisch, kako je nekdo v drugi vrsti zašepetnil svoji sosedji:

»Kaj ne, Olga, da me boš opozorila, kadar bo pričel »fascinirati.«

Dirigent Žiga Ochs je bil silno razburljiv in jezovit človek. Nekoč je neko damo tako dolgo zmerjal, da je tej postalo preveč in je zapustila dvorano z besedami: »Izostala bom toliko časa, dokler se ne boste dostojno obnašali!«

Ochs pa je zavpil potem divje na njo: »Potem je najbolje, da za vedno izostanete!«

Pianist Bülow je bil v besedah in kritiki nenavadno strupen človek. Ko ga je nekoč neka mlada dama prosila, naj ji pove svoje mnenje o njenem igranju, ji je odgovoril: »Za Vas je najbolje, da delate pri šivalnem stroju, kajti tako redno, kakor Vi, ne pritiska nikdo na pedal!«

No, kako kaj vpliva vaš novi komad,« so vprašali znanega gledališkega ravnatelja.

»Hvala, gotovo ni slabši, kakor kak drugi... Samo, da nima učinka na občinstvo.«

»Kako to?«

»Čisto enostavno. Publike sploh ni.«

Ko je neki mlad dramatik izročil Oskarju Blumenthalu svojo tragedijo, jo je Blumenthal vrnil s pripombo:

»Od sočloveka ni treba sprejemati vedno najslabše.«

Aleksandru Moszkowskemu je rekel bogati Dunajčan Bela Haas melanholično:

»Nimam žene, nimam otrok, nimam prijateljev... kaj imam od življenja, kakor sam užitek!«

Neki židovski študent je prosil profesorja za orientalske jezike v Halle, Goseniusa, naj ga oprostí plačevanja šolnine za hebrejski tečaj. Ko je profesor to odklonil, je študent poizkušal doseči najprej polovično in končno vsaj delno oprostitev.

Razburjen je učenjak rekel: »Koga pa mislite, da imate pred seboj, da tako mešetarite?«

»Največjega Hebrejca sedanjosti,« je odgovoril razposajeno študent.

Znani irancoski prirodoslovec Cuvier je imel ta dar, da je lahko že po vsakem najmanjšem znaku živali določil njeno vrsto, spol, življensko običaje itd.

Nekoč si je učenjak z nekim znancom ogledoval razstavo slik. Na razstavi je bila med drugimi tudi slika, na kateri je bil hudič tako strašno naslikan, da je Cuvierjev spremljevalec nehote vzkliknil: »Ta izgleda tako, kakor da bi hotel koga požreti!«

»Požreti,« je vprašal znanstvenik, »izključeno! Poglejte si vendar stvar natančno: Rogovi, kopita... spada torej med živali, ki se preživljajo s travo. Bodite torej brez skrbi in nič se ne bojte!«

Anekdote o popularnem avstrijskem generalu

Na Dunaju je umrl te dni v visoki starosti 92 let eden najbolj popularnih generalov stare avstrijske armade, feldcajgmojster Anton Galgotzy. Pokojnik je bil znan po svojem zdravem humorju, bali pa so se ga vsi, kadar je molčal. Na tisoče anekdot je krožilo o njem tudi še potem, ko je že davno stopil v pokoj. Dolga leta je bil komandant trdnjave Przemysl in je bil prvič v ognju v bitki pri Custozzi l. 1866.

Kot divizionar v Sarajevu je naročil nekoč pri nekem dunajskem vojaškem krojaču brzojavno novo uniformo s sledečimi besedami: »Pošljite generalsko uniformo za srednjevelikega generala!« In ko je prestrašeni krojač zahteval natančnejše podatke, višino, širino vrata itd. je sledil odgovor: »Ako bi se moral ozirati na take stvari, potem bi lahko naročil obleko tudi pri mizarju!«

Galgotzy je bil tudi smrten sovražnik dolgovnega besedičenja in pisanja. Kot polkovni komandant je naročil za svojo vojašnico uro. Referent je predložil »oročilo, v katerem je na dolgo in široko razlagal, da je uro mogoče nabaviti samo tedaj, ako se prekorači proračun. Galgotzy je vrgel dolgo poročilo takoj v koš in napisal kratko: »Brez denarja — ni ure!«

Kadar je polagal račun za gradnjo katke ceste, je vedno napisal: »Toliko dobil, toliko izdal, toliko ostalo.« Zaman je vedno intendantca zahtevala podrobnejši obračun. Na vsako urgenco je pripisal: »L'ador tega ne razume, je osel!« Pripoveduje se, da so nekoč to stvar celo predložili cesarju. Cesar je pismo natančno

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 215

Nasilna, grandiozna doba, v kateri se vrši naša povest, ni videla v takih izjemnostih nobene pretiravanja. Takratna Italija, krvavo bojišče, obsevano od požarov, opustošeno vedno iznova od armad partizanov, štrleče od bodal, rdeče od krvi, polno vohunov in vojščakov, Italija kot ognjišče vel' anskih borb in sijajne razuzdanosti, je preseščala svet s svojimi ekscesi. Zločinu je bilo ime Bordžia; toda umetnost je bila še mogočnejša od zločina in posebljena v mogočnem imenu Mikelandžela. To je bil pandemonij, kjer so rjovelj zavojevalci, kričali premaganci z obupnim krikom, ki je donel skozi stoletja, peli pesniki brez primere in se pojavljali v vzvišenih množicah genij, ki jih posnema novodobna umetnost še dandanes.

Takrat se je pretiravalo vse.

Tako se mora razlagati Kandianoovo maščevanje, kdor ga hoče soditi pravično.

Bodisi kakorkoli, to, da Roland Bembu ni prizanesel, je dokaz, da ni imel z njim usmiljenja. In ko je bila sodba izvršena, ga ni pekla vest.

Ali je nemara o tem razmišljal Roland, ko je gledal spanje starega svojega očeta? Ali je iskal na bridkem obrazu slepčevem znamenju trpljenja, da bi z njimi opravičil svoje strašno maščevanje?

Naj bo tako ali drugače, ko se je vrnil v spodnjo sobano, kjer ga je čakal Skalabrino, je bil Rolandov obraz pomirjen.

Roland, ki je smatral bivšega razbojnika in soobsojenca že dolgo za svojega edinega prijatelja, se je pogovarjal s Skalabrinom par minut, kakor vsak večer.

Govorila sta o postranskih rečeh, njiju duh je potreboval počitka.

Niti besede nista izpregovorila o Bianki, niti o Imperiji, niti o Bembu in o strašni tragediji današnjega jutra.

Nato je šel Roland spat.

Skalabrino je odšel iz hiše in se napotil od Olivolskega otoka po starih nabrežjih ob Lidu. Korakal je počasi in tehtal sam pri sebi načrt, ki je moral biti čisto osebne pomena, ker ga Rolandu ni omenil.

V tej divji in nasilni naturi se je skrivala pravzaprav čudna plahost.

Na zunaj je bil videti miroljuben, in ljudje, ki jih je srečaval na svoji poti, so mislili, da je vrl meščan, ki se vrača s kake zabave pod domačo streho.

Prišedši do ovinka nekega širokega kanala, je Skalabrino obstal, pogledal hiše, ki so bile pred njim, ter zamrmral:

»Tukaj je...«

Hiša je bila nizka in revna, umazanega in grobega lica.

Nad vrati, pod oknom prvega nadstropja, je štrlelo krčmarsko znamenje iz železne pločevine. To znamenje je predstavljalo sidro, ki je moralo biti v davnih časih pozlačeno.

In res, bila je krčma pri »Zlatem sidru«, brlog dičnega Bartola enookiga.

Skalabrino je videl žarek luči, ki se je svetil izpod železnih oknic.

Videl je, da mora biti v krčmi še kak pivec; počakal je torej.

Bralec se spominja, da je imela krčma poleg vrat, ki so vodila naravnost v pivnico, še druga vrata, vodeča po ozkem hodniku istotako v notranjščino hiše.

Skalabrino je čakal že kake pol ure, ko so se odprla stranska vrata in sta stopila dva moška na ulico.

Po rasti in po korakih je Skalabrino takoj poznal enega izmed njiju: bil je Bartolo Enooki.

Drugega pa, ki je bil zavrt v svoj plašč do oči, ni spoznal.

Moža sta pustila vrata priprta in šla še nekaj časa skupaj, kakor da hočeta dokončati pogovor, ki sta ga začela še v krčmi.

Skalabrino se je splazil ob zidu na hodnik. Tu je našel vrata, ki so vodila v krčmo; odprl jih je in pogledal noter; krčma je bila prazna.

Skalabrino je vstopil in šel mirno v zadnjo sobico; sedel je in čakal.

Bralca gotovo muči radovednost, kdo je bil neznanec, ki ga je spremljal Bartol enooki, in kaj je delal tu.

Vrnimo se torej za dobro uro nazaj ter stopimo v krčmo obenem s tem neznanecem. Prišel je po hodniku kot dober poznavalec kraja in sedel k mizi v tistem trenutku, ko je krčmar pri »Zlatem sidru« odslavljal zadnje pive.

Ko je izginil poslednji gost, je neznanec odgrnil plašč, ki mu je dotlej zakrival obraz; pokazalo se je obličje policijskega načelnika Gvida Džennara.

Bartolo je stopil k njemu ter ga obširno in spoštljivo pozdravil.

»Ako se hoče ekscelenca pokrepčati,« je dejal, »bi priporočal neko francosko, ki ga imam v kletki...«

»Pa prinesi tisto francosko vino!« je dejal Džennaro, maneč si roke.

Enooki je skočil ven ter se vrnil čez par minut s steklenico somurca, ki jo je postavil na mizo z vsemi znaki spoštovanja.

Džennaro je napolnil svoj kozarec z iskrečo pijačo in ga izpraznil v duško.

»Da,« je pohvalil, »ti Francozje imajo najbolj-

ša vina na svetu... Torej, mojster Bartolo, kakšne so novice?«

»Jako važne, milostni gospod.«

»Bá!« je dejal Džennaro posmehljivo.

»Sami naj presodijo, ekscelenca: Rolanda Kandiana ni več v Benetkah.«

»Vraga! Ali je znano, kam je izginil?«

»Njegovi zvesti pravijo, da je v Milanu.«

»Dobro, Bartolo. A za to zdaj ne gre. Kaj govore po pristanišču?«

»Tam, ekscelenca, govore samo o njem. Odkar se je pokazal par mornarjem, odkar jim je rekel, da se bodo v Benetkah kmalu godile velike reči, je Lido ves fanatiziran. Še nocoj so v moji krčmi gostje govorili strašne reči o našem slavnem dožu Foscariju, zaklinjaje se, da se ne boje nič več, in obetali, da bo Roland Kandiano kmalu osvobodil republiko. Takšna je zdaj ljudska govoricca, visoki gospod.«

Džennaro ga je pozorno poslušal.

»Pa misliš zares, da bi se beneško ljudstvo postavilo za tega vražjega Kandiana?«

»Ali naj govorim odkrito z vašo ekscelenco?«

»To ti celo ukazujem.«

»Torej, zdi se mi, da se je treba Rolandu Kandianu le pokazati, pa se dvigne ves beneški narod za njegovo stvar. Sreča je le, da imamo tako dobro armado, in predvsem, tako izvrstno policijo...«

»Da,« je dejal Džennaro živahno. »A pustimo to. Ali se držiš strogo mojih navodil?«

»Do pičice, milostni gospod!« Delam se srditega sovražnika Foscarijevega in se pogostoma razjočem, kadar pripovedujejo v moji navzočnosti, kako so oslepili starega doža Kandiana.«

»Prav, prav!« je rekel Džennaro z zadovoljstvom, ne da bi bilo Bartolu prav jasno, odkod izvira to zadovoljstvo.

Sledilo je precej dolgo molčanje.

Nato je povzel Džennaro kakor v snu:

»Ti torej meniš, da Rolanda Kandiana ni v Benetkah?«

»Mislim,« je dejal Bartolo, ne brez finoče, »da ve to vaša ekscelenca bolje od mene.«

»In njegov tovariš,« je dejal policijski načelnik nenadoma.

»Kateri tovariš?«

»Eh, tisti, ki se nikoli ne loči od njega... Skalabrino.«

»Skalabrino?« je ponovil Bartolo s hudobnim usmevom.

»Da, tako mu je ime.«

»Eh, vidi se mi, zaradi njega se vaši ekscelenci pač ni treba več vznemirjati.«

»Zakaj ne? Zdi se mi strašen pajdaš...«

»To je bil...«

»Kaj hočeš reči?«

Vskladščenje

pohištva ter vsakovrstne robe, ocarnjenje in vsa spedijska dela prevzame po nizki tarifi spedijska A. Reismann, Vojašniška ul. št. 6. 2848

Novo spalne in jedilnesobe,

pulitirane, najmoderneje vzorce po ugodni ceni prodam. Mizarstvo Kompara, Aleksandrova c. 48. 2899

Otroška posteljška

zelo dobro ohranjena ceneno na prodaj. Einspillerjeva ulica 26. 2903

Stanovanje sobo in kuhinjo

s pritlikinami takoj oddam. Stritarjeva ulica 35. 2902

Sobo- in črkostikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič. Grajska ul. 2. 2281

Fotografiram vse!

Portreti, brzoslike, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoatelj. Fotomeyer, Gosposka 39. 2286

Nasvete,

posredovanja v stanovanjskih zadevah, rodbinskem zavarovanju (za preskrbo stanovanj, ceneno zidanje, posojilo) prometu posestev, zaslužku, gospodarskih, zdravstvenih, zakonskih, sploh važnih življenjskih vprašanjih — najceneje preskrbi tudi naročila: Posvetovalnica »Marstan«, Koroška c. 10.

Krasne pletene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Zavese, mrežaste in klekljane čipke,

posteljna pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezenine, monograme naročite najceneje pri Olgii Kosér, Ciril-Metodova 12, desno. 483

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Dostojevski:

Selo Stepančikovo

humoristični roman
prevod Vladimira Levstika

Broširana 44 Din, vezana v platno 56 Din.
Po pošti pa 2 Din več.

Tiskovna zadruga v Mariboru
Aleksandrova cesta 13

Posetite

veliko razstavo

silk in narodnih motivov

Razstava odprta do 15. tm. Krasne stvari za božična darila. Velika dvorana kazine. 2904

Spominjajte se CDM!

Otvoritev gostilne

„Ljudski dom“

Ruška cesta 7

v soboto, dne 16. novembra.

Točila bom pristna domača vina ter postregla z dobrimi jedili. Sprejem tudi abonente na hrano. Za obilen obisk se priporoča

ANICA ERHATIC, gostilničarka.

Zahtevajte povsod „Večernik!“

Tovarniška zaloga perila in volnenih pletenin

zato pri največji izbiri izredno nizke cene.

Samoveznice

čepice

klobuki i. t. d.

JOS. KARNIČNIK, Maribor, Glavni trg 11.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani, predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.